

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN: —
Egy évre ... 240 Lei.
Fél évre ... 120 Lei.
Egy negyed évre ... 60 Lei.
Egy óra ... 20 Lei.

Hirdetések árszáma szerint
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József téherog-ut) 22. szám

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

Csütörtök, március 30.

Az első lépés

A Mahomed koporsójaként ég és föld között lebegő aradi mandátum ügyét kell újból szónak tennünk és erőteljesen hangsúlyoznunk, hogy ehhez kizárólag a magyarságnak van jussa. Mindazáltal különböző kombinációk híre szállong a városban. Több mint kombináció azonban Marcus Mihály prefektus ama határozott nyilatkozata, hogy a liberális párt Aradon minden körülmények között jelöltet fog állítani. Ugy hirdik, hogy a nemzeti pártnak ugyanaz a szándéka. Szóval az aradi mandátum dacára a magyarság kétségbe nem vonható és tulnyomó többségének, a különböző pártok versengésének lesz a tárgya. Ez a versengés bizonyára alapjaiban fogja megbolygatni Aradváros nyugalma és békéjét, de mit sem lehet ellene tenni a magyarságnak fel kell vennie a küzdelmet. Az Aradi Közlöny már rámutatott egy ízben arra, hogy azok a tekintetek, amelyek az általános választások alkalmával döntőleg folytak be az aradi magyarság állásfoglalására, most

nem állanak fenn és hogy ennél az időközi választásnál igenis kötelessége, teljes és osztatlan prejeknek latba vetésével ezért a mandátumért utólag sikra szállani. Miután Marcus prefektus, aki nem szokott szavaival játszani, világosan és félremagyarázhatatlanul kinyilatkoztatta, hogy az új választáson a magyarság a legteljesebb szabadságot élvezheti és hogy szervezkedési és gyülekezési szabadsága biztosítva lesz, ez alkalommal igazán nincs ok, hogy az aradi magyarság a választást ölbe tett kézzel, páholyból nézze. Miután a prefektus egyénisége teljes súlyával garantálja a magyarság mozgási szabadságát, dőreség és könnyelműség volna, e lehetőséggel nem élni és mindenekelőtt meg nem alkotni az aradi magyarság nemzeti szervezetét, melynek megteremtését az Aradi Közlöny számtalan cikkében megsűrgette. Ez már csak azért is mindennél előbbre való, hogy az aradi magyarság jelölése ne különböző érdekcsoportok tülekedésévé váljék, hanem hogy legyen autentikus fórumunk, mely hivatott és jogosult

arra, hogy az aradi mandátum soráról döntsön. A szervezkedés tehát az első lépés, a jelölés maga pedig csak a második. De ne tétov

vázzunk és ne tanácstalankodjunk, hanem tegyük meg végre az első lépést!

Ellenzéki tiltakozás a parlamentben

(Bratianu beszéde a megértésről.)

BUCURESTI. Tegnap délután félnégykor nyitotta meg a kamara ülését Orleanu korelnök. A szokásos jelentések és a jegyzőkönyv felolvasása után Jorga a demokrata párt nyilatkozatát olvasta fel, a melyben felsorolja a választási visszaéléseket. Utána Dragomirescu a néppárt nevében beszélt hosszasan és követelte a választások megsemmisítését és új választások elrendelését. Beszéde közben többen odakiáltották a szónoknak:

— Resica, Schuller!

Popovicu Mihály az erdélyi nemzeti párt nevében szólalt fel és újra kifejezte a nemzeti párt és egész Erdély tiltakozását a közelgő események felett. Utána még Bratesanu beszélt a demokrata párt nevében és ugyancsak kijelentette, hogy pártja bizalmatlansággal viseltetik a kormánnyal szem-

ben. Az ellenzéki beszédekre Antonescu Emil liberális válaszolt, akinek szavait az ellenzék állandóan zavarta. A szónok felolvasta a választások folyamán az ellenzék által elkövetett erőszakosságokról és atrocitásokról szóló jelentéseket, majd visszajelentést vetett az ország nehéz gazdasági helyzetére, amelyet főleg az adózó pártok idéztek elő. Antonescu az ellenzék heves közbekiáltásai között támadta az ellenzék, dr. Lupu és a parasztpárt aktivitását és kijelentette az ellenzék előtt, hogy nem fogja engedni, hogy frázisokat hangoztassanak bizonyítékok nélkül. Viszont biztosítja őket arról, hogy a többség meg fogja semmisíteni mindazon mandátumokat, amelyekkel kapcsolatban szabálytalanságok derültek ki. Biráta Take Jonescu belpolitikáját, bár

A vajda tornya.

(Dohnányi Ernő romantikus operája.)

BUDAPEST. A nagy összejáratás óta ez a mű a legnagyobb művészi esemény. Annak dacára, hogy tárgya magyar; hogy zenéje olyan magas művészi nivóju, mely nem kedvez a laikus izlésének vagy izléstelenségének és hogy hangulata többnyire komor, rideg — szóval nem a szórakozni vágyók inyére való, mégis hírnévre tesz szert. De a művészet legszebb, legnemesebb eszközeivel épült; a legmegkapóbb emberi indulatokat és érzelmeket ecseteli; a legtisztább művészet forrásából fakadt. Ismert székely népdaladát dolgoztak föl a szövegírók. Két felvonásra, illetve öt képretagolt a mű s mindegyik képen igaz drámai erő lüktet, mindegyik jelenés leköti a néző figyelmét. A szép szöveghez hatalmas, minden részletében artisztikusan fölépített zenét írt Dohnányi. Az öt muzsikája a tovább fejlesztett és magyaros hangulattal telített ultramodern wagnerianizmus álláspontján van; de azért nem veti meg a zárt formát sem: Thalabérnak, a székely kobzosnak két dala, a hajrá-nóta és az ősi kardról szóló dal — gyöngyszemei a partitúrának! Sőt nem idegenkedik khórustól és együttestől sem; az öt férfikara érceken riadó, viszont együtteseik éppen nem kés-

feltetik, de sőt inkább tovább fejlesztik a drámai cselekményt.

Kitünően ért a zenei jellemzéshez: Orbók vajdának, Kundnak, Tarjának, Ivának és Emelkának, demég a kisebb szereplőknek is egy-egy dikciójából szinte plasztikusan domborodik ki az illetőnek egyénisége, jellemé. De a legművésziességben kezel a zenekarát; az öt zeneképei, zenekari közjátékai egytől-egyig kis zenei remekművek! A vakolást és falazást kíséző zenekép méltó pendantja a Siegfried kovács-dalait kíséző zenének, a hol halljuk a zenekarból a fuvó hörgését, a ráspolyozott érc oszregését; — itt viszont halljuk a zenekarból a vakolást zsörgölését, a csákány csengését! Vagy az Iva sírjából fakadó forrás csörgedezését ecsetelő zenekép, mely a Sába libanoni forrás-zenének méltó ikertestvére. Vagy a torony összeomlását kíséző zenekép, az Emelka bosszúforralását kifejező körzene — megannyi makarti színpompában ragyogó hangfestmény! És milyen megható, emberi akcentusokra talál. Iva szenvedésének, Orbók fájdalmas tépelődésének, gonosz ármánykodásának Tarján gyászos panaszának tolmácsolásában! Szívhez szóló, mert szívből fakadt muzsika ez. Még a műnek öt részre tagoltságát is enyhíti azzal, hogy az egyes képeket összekötő zenekari köz-

zenét írt, mely jól tölti ki a diszletezésre szükséges időt. Ezek a közzenék önálló életképességű szimfóniai képek, amelyekben részint az előző eseményeket rekapitulálja, részint pedig a következő jelenés hangulatát előkészíti a szerző. Művének komor hangulatát néha tarkítja bájos zenei bijoukkal: ilyen például Emelka szövönőtája, melybe harmonikusan vegyül a fiát álomba ringató Iva altatódala. Pompás pendantképek a két fivér bucsuja feleségeiktől: megható a trónról lemondó Orbók vajda nagy dikciója, a Nemerének két jelenése szintén mélyebb hatást kelt. És mind e zenei részletekben sajtáságos; jellemző archaistikus vonásokat is találunk; azonfelül bőszegesen magyar zenei motívumokat, vagy legalább is magyaros hangulatokat is; talán nem is szándékolta ezt a szerző, de rávitte a szöveg és annak színe és hangulata. Csak azt csodáljuk, hogy Dohnányi, ez a mi magyar Mozartunk, kinek egyénisége csupa harmónia, derült verőfény és grácia — éppen ilyen komor, rideg szöveget választott. Helyes, hogy magyar tárgyú operát írt; de a ködös történelmi sűfű, a sok megrázó drámai részlet helyett szívesebben vettük volna, ha zenei vigítköző líral vagy vidám játékonerat alkot. Ez a mű mégis remekbe készült, igazi művészi tett.

A grandózus mű ragyszerű si-

kert is aratott az operai bemutatón. A szerzőt és szövegíróját, Ewerst, szereplőivel, munkatársaival, számtalanszor szőlítették a függöny elé. E munkatársak közül első helyen említendő Hevesi Sándor, aki igaz művészettel rendezte a szcenikai részt. Kerner karnagy életeré teremt a holt kottákba, zenei betanításával és zenekari vezényletével; pálcája alatt megelevenedik a partitúra minden szépsége; az öt zenekara zsong és cseveg, ujjong és zokog, eped és diühög — az emberi érzelmeik és szenvedelmek egész skálája zug belőle felénk! És a szereplők is, egytől-egyig, lelkes ambícióval látták el művészi feladatukat. Marschalkó Rózsai most lett a nagyközönség előtt, igazi művésznővé: Ivája a legmeghatóbb, legpoétikusabb Nióbe-alakítás. És Némethy Ella szép és karakterisztikus Emelkája; Pilinszkynek ércehangu, daliás Tarjánja; a gyászoló Szemere helyett beugrott Szendének marcona, erőteljes Kundja; Vencell Bélának impozáns, de mégis megindító Orbók vajdája; Székelyhidynak édesszavú, pompásan jellemzett kobzosa; Toronvinak meglepően drámai erejű Turkevje és Kálmán Oszkár titokzatos, sejtelmes Nemeréje — megannyi pompás alakítás. Felejthetetlen szép, meleg este volt; a magyar művészet és kultúra fényes ünnepe.

elismerte érdemeit is. Végül a semleges kormány eszméje ellen foglalt állást.

Ezután Brătianu miniszterelnök szólalt fel, aki kijelentette, hogy nem volt meglepve az ellenzék tiltakozásától: De majd ha a választás okozta keserűségek elmúlnak, biztosan reméli, hogy tisztázódni fog a kormány és az ellenzék közti viszony. A kormány teljesen legalis uton jutott hatalomra és azzal a meggyőződéssel vállalta a királyi megbízatást, hogy ez az ország érdekében szükséges. Ha az ellenzéknek átengedett volna négy miniszteri tárcát, bizonyos, hogy másképp beszélne most. Házafias kötelességét teljesítse ma mindenki és ebben a munkában a csüggedésnek ne adjunk helyet. Az új alkotmányt az összes területek hozzájárulásával alkotjuk meg. Beszédének végén szorgalmas és gyümölcsöző munkára hívta fel a kamarát. Ezután Popoviciu Mihály, majd Jorga tiltakozni akartak a miniszterelnök beszédének egyes részei ellen, de a többség nem engedte őket szóhoz jutni. Majd felolvasták a választás eredményeiről szóló jelentést és megállapították a holt napirendjét, amelyre az igazolások vitáját tűzték ki. A szenátusban az ellenzék ugyanazokat a deklarációkat olvasta fel, amelyek után megkezdődött a mandátumok igazolásának vitája, amelyet holnap folytatni fognak.

Románia nem támad.

(Kik utaznak Genuába?)

BUCURESTI. Tegnap délelőtt minisztertanács volt Brătianu Ionel miniszterelnök elnöke mellett. A minisztertanács összeállította azt a bizottságot, amely Romániát a genuai konferencián képviselni fogja. A bizottság a következőkből áll: Brătianu Ionel miniszterelnök, Duca külügyminiszter, Pénzügyi szakértők: Oscar Tiriteșcu és Ștefanescu. Jogi szakértők: dr. Rosenthal, Antonescu, Etili és Pelivon. Közlekedésügyi szakértő: Popescu, katonai szakértők: Popa Dimitrescu, Flondor és Lapadatu. (RTI.)

BUCURESTI. A külügyminiszter kijelentette, hogy a legnagyobb eréllyel visszautasítja azokat a tendenciózus híreket, mintha Romániának szándékában volna Oroszországot megtámadni és hogy támogatja Petliunu törekvéseit. A kormány a legkategorikusabban ki jelenti, hogy békés szándék vezeti az összes szomszédokkal szemben és meg fog akadályozni minden olyan törekvést, amely más állam ellen irányul. (RTI.)

— Munkanélküliek tüntetése Bécsben. Bécs. A munkanélküliek ma délre nagy tüntetést terveznek. A tüntetések vezetői megígérték, hogy a fosztogatásokat meg fogják gátolni és csak méltóságos felvonulással manifesztálnak.

Megcáfolt népszavazási hír

(A határmegállapító bizottság nem rendelheti el.)

A megyei prefektúra ma illetékes helyről a következő táviratot kapta: A leghatározottabban meg kell cáfolni azt a hírt, hogy a román-magyar határmegállapító bizottság népszavazást szervezne Szatmáron (Szatmáron) és környékén. Sem népszavazást, sem ehhez hasonló akciót nem szervezett az illető bizottság. Különbösen is az ilyen akció ellentétben állana a trianoni békeszerződéssel. Ilyen

híreket csakis érdekelt személyek kaphatnak abból a célból, hogy a határvidék mentén a közrendet megzavarják.

Ezt a táviratot valószínűleg minden erdélyi megyei prefektúrának megküldötték. A távirati cáfolat szétküldését az tette szükségesé, hogy nemrégiben bejárta a sajtó nagyrészt az a hír, hogy Szatmáron és környékén népszavazást terveznek és fognak elrendelni.

A posta is megrágult.

(Ajánlott levél Bécsbe 6 lei, Bécsből Aradra 50 osztrák korona)

A posta- és távirat-ugyvárszolgálat megirigylte a kávéházak, vendéglők stb. stb. dícsőségét és nem akar elmaradni az — áremelésben. Csak azt szeretnék tudni, kitől várjuk a minden téren túrhetetlenül magas árak leszállítását, ha nem az államtól? Ámde ép az ellenkezőjét látjuk, mikor az állam még oly közérdekű intézménynél is, mint a posta-távirat- és távbeszélő, oly hallatlan díjtételeket állapít meg, hogy az egész világon páratlanul áll. Állításunk bizonyítására rámutatunk arra, hogy például a Bécsből Romániába küldött ajánlott levél díja 50 osztrák korona, ami a mi valutánk szerint kevesebb 1 leinél, ellenben ha Romániából küldünk ajánlott levelet Bécsbe 6 lei az ajánlási díj. Ez azt jelenti, hogy a minden földi jóval megáldott Románia több mint a hatszorosát fizeteti ugyanazért a küldeményért, mint a koldus Ausztria. Ehhez igazán nem kell bővebb kommentár. És most kedves olvasó vedd be „közérdekből” az aradi posta-, távirat- és távbeszélőfőnökségnek az Aradi Közlönyhöz intézett következő értesítését:

'Az Aradi Közlöny tek. szerkesztőségének Arad. Sziveskedjék az alábbi közérdekű igen fontos értesítést becses lapjuk legközelebbi számában közölni:

A posta és távirat-vezérgazgatóság 18788—1922. számú rendelete alapján értesitem a t. közönséget, hogy a belföldi posta és távirat- és távbeszélő díjak f. évi április 1-étől következőképpen emeltek: Egyszerű levél díja 20 grammonként, vagy annak töredékeért 50 bani. Levelező lap díja 50 bani (minden levelezőlapra és levelekre még egy 10 banis assistencia bélyeg ragasztandó.) Hírlapokra 50 grammonként 5 bani. Ajánlási díj 2 lei. Utalvány-úrlap 1 lei. Egy utalványon 10.000 tizezer leit lehet küldeni, díja az első ezer lei 11 lei, ezen felül minden ezer, vagy töredéke után 5 lei. Az utalványozó díj április 1-től nem francojegyben, hanem készpénzben lesz leróva. A mig levelezőlapból és utalványból a régi készlet tart, az ár francojegyek kiegészítendő. Távirati utalványdíj, az utalványozási díjon felül 10 lei. Csomagok súlydíja kilo-

grammonként 3 lei, értékdíj 10000 leig ezrenként 3 lei, ezenfelül ezrenként 1 lei. Táviratok díja szavankint 50 bani, legkisebb díja azonban 5 lei 50 bani. Telefon beszélgetési díj helyben 2 lei, megyében 5 lei, szomszédos megyében 8 lei, nem szomszédos megyében 10 lei három percenként. Sürgős és vasár és ünnepnapon kezdettek duplán számítottak. Telefon kapcsolási és előfizetési díjakra az intézkedés később történik. Arad, la 29. Martie 1922. Dirigente: Bulsan.

A harang és a légy.

(Családi jelenet.)

Férj és feleség egy chaiselongen lustálkodnak. A férj küzd az álommal. A feleség is félálomban van. Egy légy zümmög. Egy távoli templom harangzuga is hallatszik. A férj sóhajtozik:

— Harangok ezek?
Az asszony füffel és felel:
— Dehogyan harangok, ez a légy!
— Ostobaság. Nem légy ez hanem harangok,
— Nem, ez légy!
— Ezek harangok!
Mindkettő figyel.
A férj:
— Na persze, hogy harangok. Ugyan miért harangoznak?

Az asszony:
— Csak meg tudom különböztetni a legyet a harangoktól. Én nem hallok harangszóft. Légy biz ez.

— Harangok ezek!
— Ha mondom, légy!
— Az isten! ezek harangok! Ez nem légy!

— Hát legyen neked harang!
— Eh ostobaság. Nem vagyok talán bolond! Természetes, hogy harangok. Egészen világos!

— Légy biz ez!
— Mikor világosan kivesszem az egyes harangokat!

— Mit ki nem találisz. Én tisztán hallok, hogy légy. Miért is harangoznak pont most?!

— Nahát ép ezt szeretném én is tudni!

— Légy nyugodj, hogy légy!
Mindkettő figyel. A harangszó eláll. Elhallgatott a légy is.

Az ember magában: Ez a rince-rosz, ez az utálatos. Így tesz minden nap. Minden alkalommal. Túrhetetlen! Légy neveléses. De nem lehet kiverni a fejéből. És ha itt lógnának a harangok az orra előtt, nem, neki akkor is légy. Ostoba! Persze, hogy harangok voltak. Mi is lett volna más? Régi akarta ér-

szakolni, hogy légy. Ez a rino... Elalszik.

Az asszony magában: Ha most férfi volnék, megpukkadnék. Ez a viziló. Mindent jobban akar tudni. Mindig neki kell hogy igaza legyen. Egész tisztán hallottam a legyet zümmögni. Nem neki harangok kellene. Mondhat neki az ember, amit akar, neki az harangszó. Most, ebben az időben! A teve. És így tesz mindennap. A birka. Minden nap... Elalszik. Alszanak mindketten.

Az asszony a légyről álmodik mely a templomtoronyban harangozik. A férfi harangokról, melyek az arcán mászkálnak. A légy elkezd megint egész halkán zümmögni. Távolról pedig harangszó hallszik.

APRILIS 1-ÉN

új előfizetést nyitunk az „ARADI KÖZLÖNY”-re. Az évnegyed küszöbén tisztelettel kérjük az esedékes előfizetési díjak szives beküldését.

Előfizetni lehet Aradon a kiadóhivatalban Bul. Reg. Ferdinand I. (József főherceg-ut) 22. vagy vidékről postautalványon.

Előfizetési díjak helyben és vidéken:

Egész évre	240 lei.
Fél évre	120 lei.
Egynegyed évre	60 lei.
1 hónapra	20 lei.

Az „ARADI KÖZLÖNY” külföldre is megrendelhető!

A Lázár-féle valutacsempészség.

(Elrendelték a körözést.)

Az aradi törvényszék ma délre tüzte ki Lázár Gyula és társai valutacsempészségi bűnügyé nek tárgyalását. A bíróság azonban tekintettel arra, hogy mindezekig még nem nyeri kétségtelenül beigazolást az a körülmény, vajjon a szükésben levő Lázár Gyula, Hantó Jenőné, Frank Fidél és Szentmiklósi nevű hírlapíró tényleg nem tartózkodnak-e Nagyrománia területén, a tárgyalást elhalasztotta s a fentnevezett elsőrangú vádlottak ellen a körözölével kibocsátását rendelte el.

Wrangel készülődik.

(Mit akar az orosz szovjet?)

BUDAPEST. A budapesti orosz katonai misszió vezetője ma nyilatkozott a Magyar Hírlap munkatársa előtt. Kijelentette, hogy a Wrangel-hadseregéről szóló hírek koholmányok. Hat nappal ezelőtt beszélt Wrangellel. Tavaly a vereség után hadseregét részben Bulgáriában és részben Jugoszláviában helyezték el és szervezték újjá. A katonák tartásdíját hiánytalanul kifizették a két államnak. Most a főgond a hadsereg felszerelése. A hadsereg nem monarchista, nem romanovista, sem nem republikánus, csak orosz. Wrangelnek az a célja, hogy 50 ezer főnyi hadseregét összetartsa, megszervezze és előkészítse a bolsevisták elleni harcra. A vörös hadsereg katonai készülődései komolyak és összefüggnek a genuai konferenciával. Ha Genuában nem sikerül az egyezményeket elfogadtatni, akkor a szovjet fegyverrel próbálja azt meg Európától kieroszakolni.

Tíz millió beváltatlan korona

Az Aradi Első Takarékpénztárban, ma még fokozottabb munkára volt szükség, hogy a koronák be-cserélési akciójának az utolsó beváltási napra tetemesen felgyült jelentkezőit ki lehessen elégíteni. Az ezzel járó munkálatok a mai nappal előreláthatólag bele fognak nyúlni a késő éjszakába. Hogy mennyi a begyűlt összeg, ezt a bank vezetőségének mindeztideig még nem sikerült pontosan megállapítani, de a legrealisabb becslés szerint is meg fogja haladni a 10 millió koronát. Biztos képet csak a holnapi nap nyújthat, amikor is hozzáfognak majd a pénz becsomagolásához, hogy a divatját multa bankókat 31-ére Brasovia szállíthassák. Mint minden ilyen-fajta nagy tömegáramlásnak, a pénzbecserélési munkálatoknak is meg volt a maga naponként megismétlődő humoros epizódja. Egy környékbeli uriemberről van ugyanis szó, aki a hajnali vonattal bekocogott Aradra és akinek anyósa utravalóra 70 azaz hetven volt osztrák-magyar bankot adott át azzal, hogy az 'Aradi Elsőnél' intéze el, hogy becseréljék. A szolgáltrakész vő miután két órához-szat tolongott már a bank népes folyosóján nagy nehézségek árán végre egyik pénzügyi vezető tisztviselő szobájában találja magát, akiben legnagyobb öröme régi jó barátja ismer: „Hogy mi járatban van itt? ... Hetven korona. Az előírás azonban csak ötezres tételek elfogadását engedi meg. Sajnos!...” No de talán a régi ismeretség kedvéért egy kis protekció? És a jó vidéki vő már át is nyújtja, jobban mondva át is nyujtaná, ha az előzékeny jó barát nem figyelmeztetné egy fontos körülményre: „Óhó! az nem megy csak úgy! Kérvényt kell kiállítani szépen. Ráragasztani 1 lei 25 baniért bélyegget, kitölteni előírás szerint, úgy, hogy ha jól megy a dolog másfél óra alatt elkészülhet vele. — Mikor már egy fél óráig disputáltak ebben az ügyben végre eszébe jutott a derék embernek, hogy azt is megkérdezze: „Na és — mennyit fogok én kapni ezért a 70 koronáért?” A bank-tisztviselő mosolygott: „Ha türelemmel vár még egynéhány hónapig talán hét leit.” De amikor ezt ki-mondotta, a készséges vő már tul-volt minden bokron és beváltási veszélyen. Mellényének felső zsebébe nagy sóhajtasok között hét leit helyezett, amit otthon anyósá-nak fog átadni azzal, hogy „látod mama, mások hónapokig várhat-nak a pénzükre, de én, a te egyetlen ügyes vőd azonnal el tudtam intézni a dolgot.” S az anyós, a hét leinek meg fog örülni és a falu előtt a világ legügyesebb emberé-nek kiáltja majd ki leányának fér-jét — akit mi itt elég illetlenül és indiszkréten már most leleplezünk.

Hatvan milliárd márka adó.

(A német kancellár a lehetetlen jóvátételről.)

BERLIN. A német birodalmi gyűlésen Wirth kancellár kifejtette, hogy az antant által követelt újabb hatvan milliárd adó kivétel-se lehetetlen. A jóvátételi bizottság a moratorium engedélyezésével hozzájárulhatott volna Németország pénzügyi viszonyainak rendezéséhez, azonban ehelyett újabb követeléseivel ennek az el-lenkezőjét érte el. Ha Középeurópa valutáris viszonyai nem jön-nek rendbe, a világgazdaság talpra-állítása is lehetetlen. A jóváté-teli bizottság újabb követelése-i belenyúlnak a német kormány végrehajtó hatalmába, a nemzet szuverén jogaiba és a német par-lament törvényhozási jogaiba.

— A legerélyesebben tiltakoz-nunk kell az adókvétel ellenör-zése ellen, mert ez egy nagy nem-

zet önrendelkezési jogaival ösz-szeférhetetlen. Ha a lehetetlen és lealázó követeléseket vissza fog-juk utasítani, reméljük, hogy a nemzet többsége mögöttünk fog állani. A teljesítési politika nem je-lenti azt, hogy mindaz teljesíthető amit ellenfeleink reánkronak — mondotta a kancellár.

Ezután vázolta Németország nehéz helyzetét és hangoztatta, hogy nem vették még el min-den reményüket hogy ezen a hely-zeten javítsanak. Hangsúlyozta, hogy a genuai konferencia prog-ramjának magja Középeurópa és Oroszország ujjaépítése, ami pe-dig Németország talpraállítása nélkül lehetetlen. A világnak vá-lasztania kell a genuai konferen-cia és a jóvátételi bizottság presz-tízse között.

A pénzügyminisztérium mint alperes

a Lázár-féle valutacsempészésben.

Lázár Gyula és társai valuta-csempészési ügyében a vámhiva-tal jegyzőkönyve alapján az aradi törvényszék még a múlt év őszén több milliót kitevő kártérítési ösz-szegben elmarasztalta a tetteseket, valamint egyes a valuta vá-sárlásban résztvevő pénzügyezteket. Az érdekelték az ítélet ellen a bucarestii legfelsőbb semmitő-székhez fordultak felülvizsgálati kérelemmel, melyet azonban alaki okokból a Curtea Casatiei vissza-utasított. Az egyik ilyen érdekelt intézet a Glogováci Első Taka-rékpénztár ügyvédje, dr. Kertész Miksa utján az alsófoku ítélet és a semmitőszék határozata ellen az aradi törvényszékhez, mint fellebbezési bírósághoz kérvényt

adott be, amelyben új bizonyíté-kok alapján azt kéri, hogy az ere-deti ítéletnek ügyfelére vonatko-zó részét a törvényszék helyezze hatályon kívül. Ez ügyben mind-ezideig vitás volt az illetékeség kérdése arra nézve, hogy vajjon a perujtást a törvényszéknél, avagy a legfelsőbb semmitőszék-nél kell benyújtani. Most végre hosszabb tanácskozás után a tör-vényszék helyt adott a perujtási kérelemnek és megállapítva erre való illetékeségét ebben az ügy-ben a tárgyalást május 15-ikére már ki is tüzte és elrendelte a pénzügyminisztériumnak és a vámigazgatásnak arra alperes-ként való megidőzését.

Tisza hível.

(Az eleki és battonyai jelöltek.)

BUDAPEST. A belügyminisz-ter rendeletet adott ki, amely sze-rint a népgyűlések rendezését karhatalommal kell onnan eltávo-lítani és eljárást kell indítani ellenük. A rendelet szerint rendezava-rás miatt politikai gyűlés csak az esetben osztható fel, ha nyilván-való, hogy a közrend súlyos meg-zavarása nélkül a gyűlés nem foly-tatható le programmszerűleg.

BUDAPEST. Az egységespárt Budapesten és környékén hivata-los jelölteket fog állítani és ezzel önállóan fogja felvenni a választá-si küzdelmet.

BUDAPEST. Az egységespárt Tisza gárdájából a következőket jelölte képviselőknél: Nagykörö-sön gróf Ráday Gedeont, Szent-endrén Almássy Lászlót, Eleken Vásárhelyi Dezsőt, Gödöllőn báró Kaas Albertet, Orosházán báró Feilitzsch Arthurt, Zalabaksán Ha-jós Kálmánt, Pápán Antal Gézát, Balassagyarmaton Szcitkovszky, Bélát, Kemecsen Kállay Tibort, Battonyán Siegescu Józsefet. A függetlenségiek közül a következőket: Dabason Zlińszky Istvánt, Dunavecson Platthy Györgyöt, Öttevényben Gyapay Pált.

Földrengés Jugoszláviában

(Több helyen károkat okozott.)

A múlt hét péntekén jelentette az Aradi Közlöny, hogy csütörtökön délután 3 órakor másfél per-cig tartó földrengés volt érezhető Aradon. A földrengés Aradon nem okozott kárt. Másnap jelentés ér-kezett Timisoaráról, amely sze-rint a timisoaraiak lábai alatt is megrengett a talaj, de különösebb kárt ott sem okozott. Ma kapjuk a híret, hogy ugyancsak a múlt hét utolsó napjaiban Jugoszlávián is végigvonult a földrengés. Ott azon-ban több városban a váratlanul ér-kezett erősebb rengések nagy riadalmat okoztak különösen a nyil-vános helyiségekben tartózkodó közönség között. Belgrádban egy-két kémény dőlt össze és néhány külvárosi ház rongálódott meg. Ka-porácban több ház beomlott és két asszony megsebesült. Erősebb rengésekről érkeztek még hírek Uj-vidékről, Szabadkáról, Nisből, Beckserekéről, Fehértemplomból, Obrenovából és Úszkából. Ma-gyarországon Szegeden és Makón éreztek gyengébb földlökéseket. Geológiai körökben az a vélemény, hogy az észlelt földlökések nem vulkanikus eredetűek, hanem eze-ket földcsuszamlás okozta.

Revolver-merénylet

Miljukov volt orosz miniszter ellen.

BERLIN. Miljukov volt orosz miniszter kadettpárti vezér ellen, amikor amerikai utjáról előadást tartott, revolvermerényletet kö-vettek el. A miniszter mellett a felolvasó podiumon ült Nahiokow, a Berlinben megjelenő orosz új-ság főszerkesztője, akit az egyik merénylő golyója súlyosan meg-sebesített. A Filharmonia csarno-kában, ahol Miljukov felolvasását tartotta, a revolverlövések óriási rémületet okoztak. A merénylők a közönségre is lőttek. Miljukov sértetlen maradt. Nahiokow főszer-kesztő a merénylet színhelyén be-lehalt sérüléseibe. A hallgatóság közül is többen megsebesültek. Két merénylő a szöszékre ugrott, ahonnan azt hangoztatták, hogy Miljukovon azt akarták megbosz-szulni, hogy Oroszországban meg-bukott az anarchia. A merénylő-ket, akik nyilván nihilisták, letar-tóztatták.

A nyugatmagyarországi incidens.

Bécs. A Wiener Tagblatt a tegnapi történet nyugatmagyaror-szági határcidensről, mely al-kalommal egy magyar járőr csem-pésznek nézett egy osztrák csend-őrmeztért és azt lelőtte, megál-lapítja, hogy nem új bandamoz-galomról van szó, hanem felelőt-len elemek eszekekedetéről. Emiatt a lap szerint komoly veszedelem-ről vagy új konfliktusról beszélni-tulzas.

Botrány a templomban

(Unneprontó aradi fiatalemberek.)

Súlyos vád alapján tartóztatott-ke az aradi államrendőrség két fia-talembert, akik egy harmadik tár-sukkal vasárnap a gáji templom-ban botrányosan viselkedtek. Ordódi György aradi cipészsegéd, Bródi Sándor katonaszökevény és Rosenfeld Zsigmond aradi lakos vasárnap délelőtt fél 10 órakor be-mentek a gáji római katolikus templomba szájukban cigarettával és ott énekelni és táncolni kezdtek. A megzavart hívők többször rend-re intették a botrányosan viselke-dő ünneprontókat, akik erre hango-san kiabáltak és szitkozódtak. — Kénytelenek voltak a felháboro-dott hívők a három botrányozót a templomból kiutasítani. A gáji római katolikus lelkész hivatalt feljelentést tett a rendőrségen a három fiatalember ellen, akik kö-zül kettőt Ordódit és Bródit letar-tóztatták. Rosenfeld Zsigmondot még nem sikerült elfogni.

— A Magyar Hitelbank francia kézen. Budapest. A francia tőke jelenté-keny érdekeltséget vállalt a Ma-gyar Hitelbanknál. Annak idején ezt hivatalosan közzétették, sőt nagy gazdasági eredménynek tűn-tették föl úgy, hogy sikerült a francia piac érdeklődését ez előke-lő magyar pénzügyi iránt felkel-teni. Most azonban úgy hírlík, hogy a részvények többsége fran-cia kézen van.

